AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2009. július 1-je*

A T-288/06. sz. ügyben,

a **Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A.,** korábban Huta Częstochowa S.A. (székhelye: Częstochowa [Lengyelország], képviselik: C. Sadkowski és D. Sałajewski ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: C. Giolito és A. Stobiecka-Kuik, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Huta Częstochowa S.A. [acéltermelő] részére nyújtott C 20/04. (ex NN 25/04.) számú állami támogatásról szóló, 2005. július 5-i 2006/937/EK bizottsági határozat

* Az eljárás nyelve: lengyel.

(HL 2006. L 366., 1. o.) abban a részében történő megsemmisítése iránti kérelme tárgyában, amennyiben e határozat egyes támogatásokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánít és kötelezi a Lengyel Köztársaságot a visszatérítésükre,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (nyolcadik tanács),

tagjai: E. Martins Ribeiro elnök, S. Papasavvas és A. Dittrich (előadó) bírák,

hivatalvezető: K. Pocheć tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. szeptember 4-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1 Az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről a Lengyel Köztársaság közötti társulás létesítéséről szóló, 1991. december 16-i Európa-

megállapodás ESZAK-termékekről szóló 2. Jegyzőkönyvének (HL 1993. L 348., 2. o.; a továbbiakban: 2. Jegyzőkönyv) 8. cikke szerint:

„(1) A megállapodás megfelelő működésével, amennyiben érinthetik a Közösség és Lengyelország közötti kereskedelmet, összeegyeztethetetlenek a következők:

[…]

iii. bármilyen formában nyújtott állami támogatás, ide nem értve az ESZAK-Szerződésnek megfelelően megengedett eltéréseket.

[…]

(4) A Szerződő Felek elismerik, hogy a megállapodás hatálybalépésétől számított első öt év alatt és az (1) bekezdés iii. pontjától eltérően [a Lengyel Köztársaság] az »ESZAK-acéltermékek« vonatkozásában kivételesen szerkezetátalakítási célokra állami támogatásokat nyújthat, feltéve hogy:

– a szerkezetátalakítási program kapcsolódik a Lengyelországban folyó átfogó ésszerűsítéshez és kapacitáscsökkentéshez;

– e támogatások rendes piaci körülmények között a kedvezményezett cégek életképességéhez vezetnek a szerkezetátalakítási időszak végére;

– a nyújtott támogatás összege és mértéke fokozatosan csökken, és csak arra korlátozódik, ami feltétlenül szükséges az életképesség helyreállításához.

A Társulási Tanács a Lengyel Köztársaság gazdasági helyzetét figyelembe véve határoz a fentiekben meghatározott öt év tartamú időszak meghosszabbításának lehetősége tárgyában."

2 Az EU-Lengyelország Társulási Tanács által hozott, a 2. Jegyzőkönyv 8. cikke (4) bekezdésében biztosított időszak meghosszabbításáról szóló, 2002. október 23-i 3/2002. sz. határozat (HL 2003. L 186., 38. o.) 1997. január 1-jétől kezdődően nyolc további évvel, vagy pedig a Lengyel Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása időpontjáig meghosszabbította azt az időszakot, amelynek során a Lengyel Köztársaság kivételesen jogosult volt arra, hogy az „acéltermékek" vonatkozásában a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott módokon szerkezetátalakítási célokra állami támogatásokat nyújtson. E határozat 2. cikke így rendelkezik:

„A Lengyel Köztársaságnak olyan szerkezetátalakítási programot és üzleti terveket kell benyújtania a Bizottsághoz […], amelyek megfelelnek a 2. Jegyzőkönyv 8. cikkének (4) bekezdésében felsorolt követelményeknek, továbbá amelyeket a Lengyel Köztársaság állami támogatások felügyeletéért felelős nemzeti hatósága (a Versenyjogi és Fogyasztóvédelmi Hivatal) értékelt és jóváhagyott."

3 A lengyel acélipar szerkezetátalakításáról szóló, a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmányhoz csatolt 8. Jegyzőkönyv

(HL 2003. L 236., 948. o., a továbbiakban: 8. Jegyzőkönyv) az állami támogatásokra vonatkozó általános szabályoktól eltérve feljogosította a Lengyel Köztársaságot, hogy a szerkezetátalakítási tervben meghatározott módokon és az e jegyzőkönyvben előírt feltételeknek megfelelően támogatásokat nyújtson az acélipari ágazatának szerkezetátalakítására. E jegyzőkönyv többek között így rendelkezik:

„(1) Az [EK] 87. és az [EK] 88. cikk ellenére [a Lengyel Köztársaság] által a lengyel acélipar meghatározott részének a szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatás abban az esetben egyeztethető össze a közös piaccal, amennyiben:

– a […] 2. jegyzőkönyv […] 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott időtartamot a csatlakozás időpontjáig meghosszabbították;

– a szerkezetátalakítási tervben rögzített feltételeket, amelyek alapján a fenti jegyzőkönyv hatályát meghosszabbították, a 2002–2006 közötti időszak folyamán továbbra is alkalmazzák;

– az e jegyzőkönyvben megállapított feltételek teljesülnek, és

– a csatlakozás időpontját követően a lengyel acélipar nem részesül további szerkezetátalakítási célú állami támogatásban.

(2) […]

(3) Kizárólag az 1. mellékletben felsorolt vállalkozások (a továbbiakban: kedvezményezett vállalkozások) jogosultak állami támogatásra a lengyel acélipar szerkezetátalakítási programja keretében.

(4) A kedvezményezett vállalkozás:

a) amennyiben egy, az 1. mellékletben nem szereplő vállalkozással egyesül, nem ruházhatja át a részére nyújtott támogatásból származó kedvezményeket;

b) nem válhat az 1. mellékletben nem szereplő olyan vállalkozás vagyonának a tulajdonosává, amelyet a 2006. december 31-ig tartó időszak alatt fizetésképtelennek nyilvánítottak.

(5) […]

(6) A kedvezményezett vállalkozásoknak juttatott teljes szerkezetátalakítási támogatást a jóváhagyott lengyel acélipari szerkezetátalakítási tervben és a Tanács által jóváhagyott egyéni üzleti tervekben ismertetett indokolás alapján kell kiszámítani. Az 1997–2003. év közötti időtartamra a kifizetett támogatás teljes összege azonban semmilyen esetben sem haladhatja meg a 3 387 070 000 PLN-t.

[…]

Szerkezetátalakítási célokra [a Lengyel Köztársaság] nem nyújthat további állami támogatást a lengyel acélipar számára.

[…]

(10) A teljes szerkezetátalakítási tervben és az üzleti tervben bekövetkező bármely jövőbeni változást a Bizottságnak, és adott esetben a Tanácsnak is jóvá kell hagynia.

[…]

(18) Ha az ellenőrzés kimutatja, hogy:

[…]

c) a szerkezetátalakítási időtartam folyamán [a Lengyel Köztársaság] további meg nem engedett állami támogatást juttatott acéliparának, különösen pedig a kedvezményezett vállalkozásoknak,

az ebben a jegyzőkönyvben foglalt átmeneti rendelkezések nem hatályosulnak.

A Bizottság megtesz minden megfelelő lépést annak érvényesítésére, hogy az érintett vállalkozások visszatérítsék az ebben a jegyzőkönyvben meghatározott feltételek megsértésével folyósított támogatásokat.”

4 Az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 7. cikkének (5) bekezdése szerint:

„Amennyiben a Bizottság úgy találja, hogy a bejelentett támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal, úgy határoz, hogy a támogatást nem lehet bevezetni […]”

5 A 659/1999 rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.) 9. cikke így rendelkezik:

„Ha külön határozat ettől eltérően nem rendelkezik, az [EK] 88. cikk […] (3) bekezdése megsértésével nyújtott állami támogatás visszatérítésének kamatlába minden egyes naptári évre meghatározott éves százalékos kamatláb.

Ezt az ötéves bankközi swap-kamatláb előző év szeptemberére, októberére és novemberére vonatkozó átlagának 75 bázisponttal megnövelt mértéke alapján kell kiszámítani. Kellően indokolt esetben egy vagy több tagállam tekintetében a Bizottság 75-nél több bázisponttal is megemelheti a kamatlábat.

[…]

(4) Megbízható vagy azzal egyenértékű adatok hiányában, illetve kivételes körülmények esetén a Bizottság – az érintett tagállammal (tagállamokkal) szoros együttműködésben – egy vagy több tagállam tekintetében eltérő módszer és a rendelkezésére álló információk alapján határozhatja meg az állami támogatás visszatérítésére vonatkozó kamatlábat."

6 A kamat felszámításának módszerével kapcsolatban a fenti rendelet 11. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:

„A kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszatérítésének időpontjáig kell alkalmazni. Az előző évben felhalmozott kamat a következő években tovább kamatozik."

A jogvita alapját képező tényállás

7 A jelen ügy a Huta Częstochowa S.A. lengyel acéltermelőt (a továbbiakban: HCz) érintő szerkezetátalakítási műveletre vonatkozik. A HCz szerkezetátalakítására 2002 és 2005 között került sor. Ennek érdekében a HCz tárgyi eszközeit újabb társaságokra ruházták át:

– 2002-ben a HCz acéltermelésének folytatása céljából megalapították a Huta Stali Częstochowa sp. z o.o.-t (a továbbiakban: HSCz). A HSCz bérbe vette a HCz termelőlétesítményeit a vagyonfelügyelőtől, továbbá átvette a legtöbb alkalmazottat. A HSCz anyavállalata a 100%-ig a lengyel Államkincstár tulajdonában álló társaság, a Towarzystwo Finansowe SILESIA Sp. z o.o. (a továbbiakban: TFS) volt;

– 2004-ben megalapították a Majątek Hutniczy sp. z o.o. (a továbbiakban: MH) és a Majątek Hutniczy Plus (a továbbiakban: MH Plus) társaságokat. E társaságok részvényei 100%-ig a HCz tulajdonában voltak. Az MH megkapta a HCz acélipari tárgyi eszközeit, az MH Plus pedig a termeléshez szükséges egyes további tárgyi eszközöket kapott;

– a termeléshez nem kapcsolódó („nem acélipari tárgyi eszközöknek" nevezett) tárgyi eszközöket, valamint az Elsen elektromos műveket az Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (a lengyel Államkincstár tulajdonában álló Iparfejlesztési Ügynökség) alárendeltségébe tartozó Operator ARP sp. z o.o. társaságra ruházták át annak érdekében, hogy visszafizessék a szerkezetátalakítás alá eső köztartozásokat (adókat és társadalombiztosítási járulékokat).

8 A Bizottság 2004. május 19-i levelével értesítette a Lengyel Köztársaságot, hogy a HCz acéltermelő részére nyújtott szerkezetátalakítási támogatás kapcsán a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozott. E határozatot a hiteles nyelvi változatban (lengyelül) 2004. augusztus 12-én hirdették ki az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL C 204., 6. o.; a továbbiakban: eljárást megindító határozat), e változat előtt pedig a többi hivatalos nyelven készült összefoglaló szerepelt. A Bizottság felhívta valamennyi érintett felet, hogy nyújtsák be az eljárást megindító határozatban foglalt tényállásra és jogi elemzésre vonatkozó észrevételeiket. A Bizottsághoz a Lengyel Köztársaság és négy érintett fél nyújtott be észrevételeket.

9 A Bizottság az eljárás végén arra a következtetésre jutott, hogy – kezdeti feltevéseivel ellentétben – az Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (a munkaerőpiac szempontjából kiemelt jelentőségű vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásról szóló, 2002. október 30-i, módosított törvény, Dz. U. 213. sz., poz. 1800) rendelkezéseinek megfelelően meghozott, a HCz szerkezetátalakítására irányuló intézkedések nem képeznek az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatást. Ezzel szemben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a HCz az 1997-től 2002-ig terjedő időszakban különböző jogcímeken állami támogatásban részesült. A Bizottság megállapította, hogy e támogatás részben összeegyeztethető a közös piaccal, viszont előírta a támogatás azon részének, vagyis 19 699 452 lengyel zloty (PLN) összegnek a visszatéríttetését, amelyet a közös piaccal összeegyeztethetetlennek ítélt (a továbbiakban: vitatott támogatás).

10 A Bizottság 2005. július 5-én elfogadta a Huta Częstochowa S.A. [acéltermelő] részére nyújtott C 20/04. (ex NN 25/04.) számú állami támogatásról szóló 2006/937/EK határozatot (HL 2006. L 366., 1. o.; a továbbiakban: Határozat). A Határozat 3. cikke így rendelkezik:

„1. A 19 699 452 PLN összegű állami támogatás, amelyet [a Lengyel Köztársaság] a [HCz] számára nyújtott 1997 és 2002 májusa közötti időszakban működési támogatás és foglalkoztatásátszervezési célú támogatás formájában, nem összeegyeztethető a közös piaccal.

2. [A Lengyel Köztársaság] megtesz minden szükséges intézkedést, hogy visszaszerezze a [HCz-től], a Regionális Gazdasági Alaptól, [az MH-tól] és az [Operator ARP-től] a [HCz-nek] jogtalanul nyújtott támogatást, amelyről az (1) bekezdésben szó van. E vállalatok együttesen [helyesen: egyetemlegesen] felelősséget viselnek a támogatás visszatérítéséért.

A támogatás visszatérítése késedelem nélkül és a nemzeti jogszabályoknak megfelelően történik, feltéve hogy azok lehetővé teszik a jelen rendelkezés azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatérítés alá eső összegekhez hozzáadják a [HCz-nek] nyújtott támogatás odaítélésének napjától a tényleges visszatérítéséig számított teljes időszakra vonatkozó kamatot. A kamatok a 794/2004 […] rendelet V. fejezetében meghatározott szabályoknak megfelelően kerülnek felszámításra.

3. […]”

11 Az Industrial Union of Donbass Corp. 100%-os tulajdonában álló leányvállalat, az ISD Polska sp. z o.o. (amely ekkor a ZPD Steel sp. z o.o. cégnév alatt járt el; a továbbiakban: ISD) a 2005. szeptember 30-án kelt és 2005. október 7-én hatályba lépett megállapodás értelmében megvásárolta a HCz-től az MH és az MH Plus valamennyi részvényét, valamint a HCz tíz megmaradt leányvállalatát. Az ISD a szintén 2005. szeptember 30-án kelt és 2005. október 7-én hatályba lépett szerződéssel megvásárolta a Towarzystwo

Finansowe SILESIA sp. z o.o.-tól a HSCz valamennyi részvényét. Az ISD ezáltal a HSCz, az MH, az MH Plus, valamint a HCz tíz másik leányvállalata tulajdonosa lett.

12 Az értékesítés után a HCz cégnevet változtatott, és ettől kezdve Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A.-nak hívják (a továbbiakban: felperes). A felperes továbbra is teljes egészében a lengyel Államkincstár tulajdonában áll, viszont csak néhány olyan csekély jelentőségű ingatlannal rendelkezik, amelyek nem kapcsolódnak az acéliparhoz.

13 A Bizottság 2006. február 17-i levelében felhívta a lengyel hatóságokat, hogy közöljék vele a vitatott támogatásnak a Határozat 3. cikke 2. bekezdésében említett egyetemlegesen felelős adósok által történő visszatérítése során irányadó kamat mértékét. A lengyel hatóságok 2006. március 13-i válaszukban javaslatot tettek a visszatéríttetés során irányadó kamat mértékére, valamint a kamat számításának módszerére. Nevezetesen azt javasolták, hogy az 1997-től 1999-ig terjedő időszak vonatkozásában a lengyel Államkincstár kötvényei esetében irányadó, PLN-ben kifejezett, öt évre rögzített kamatot, a 2000-től a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásáig terjedő időszak vonatkozásában pedig az ugyanezen kötvények esetében tíz évre megállapított kamatot vegyék alapul. Ezenkívül – figyelembe véve a lengyelországi tőkepiac akkori helyzetét, amelyet igen magas, de gyorsan csökkenő kamatok jellemeztek – a lengyel hatóságok azt kérték, hogy e kamatlábakat évente vizsgálják felül, valamint ne számítsanak fel kamatos kamatot.

14 A Bizottság a lengyel hatóságoknak címzett, 2006. június 7-én kelt levelében megállapította, hogy a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamat mértékeként a teljes érintett időszak vonatkozásában a lengyel Államkincstár kötvényei esetében megállapított, PLN-ben kifejezett, öt évre rögzített kamatot kell alkalmazni, e kamatot pedig a 794/2004 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése alapján kamatos kamatként kell számítani.

Az eljárás és a felek kérelmei

15 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2006. október 18-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

16 A felperes az Elsőfokú Bírósághoz ugyanezen a napon érkezett külön iratban az EK 242. cikk alapján a Határozat 3. cikkének felfüggesztésére irányuló, ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő. Az Elsőfokú Bíróság elnöke 2006. december 13-i végzésével e kérelmet mint elfogadhatatlant elutasította.

17 Az Elsőfokú Bíróság részleges megújítását követően az ügyet új előadó bírónak osztották ki. E bírót ezt követően a nyolcadik tanácshoz osztották be, amelynek következésképpen kiosztották a jelen ügyet.

18 Mivel a felperes nem az előírt határidőn belül – amely 2007. március 16-án lejárt – nyújtotta be a választ, azt nem csatolták az ügyirathoz.

19 Az Elsőfokú Bíróság (nyolcadik tanács) az előadó bíró jelentése alapján úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, néhány írásbeli kérdést intéz a felekhez, valamint felhívja a Bizottságot egyes dokumentumok csatolására. A felek e felhívásnak az előírt határidőn belül eleget tettek.

20 Az Elsőfokú Bíróság a 2008. szeptember 4-én tartott tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat.

21 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság semmisítse meg a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdését.

22 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet mint elfogadhatatlant;

– másodlagosan utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

Az elfogadhatóságról

– A felek érvei

23 A Bizottság azt állítja, hogy a felperes az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 44. cikkének 1. §-ában előírt formai követelményeket megsértve nem terjesztett elő

olyan egyértelmű és pontos érveket a kifogásainak alátámasztása érdekében, amelyek lehetővé tették volna a Bizottság számára a védekezést, az Elsőfokú Bíróság számára pedig a felperes érvelésének elbírálását.

24 A felperes a kifogásait csak három általános jellegű állítással próbálta alátámasztani. A kereset indokait szinte teljes egészében tartalmazza a Hivatalos Lapban közzétett összefoglaló.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

25 Az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy ha a keresetlevél a megsemmisítési jogalapokat kellően egyértelműen és pontosan kifejti ahhoz, hogy lehetővé tegye az alperes számára a tényleges védekezést, a közösségi bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkörének gyakorlását, megfelel a Bíróság alapokmánya 21. cikkének első bekezdésében, valamint az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 44. cikke 1. §-ának c) pontjában előírt minimumkövetelményeknek (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-43/91. sz., Hoyer kontra Bizottság ügyben 1994. március 17-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-A-91. o. és II-297. o.] 22. pontját).

26 Következésképpen a keresetet nem kell elfogadhatatlannak nyilvánítani az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontjában foglaltak be nem tartása miatt abban az esetben, ha a keresetlevél röviden kifejti a szóban forgó jogalapokat, és sem az alperes – aki az ellenkérelmében állást foglalt az előterjesztett érvekkel szemben –, sem pedig a közösségi bíróság számára nem bizonyult lehetetlennek az ezzel kapcsolatban kifejtett érvek megértése (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-97/92. és T-111/92. sz., Rijnoudt és Hocken kontra Bizottság egyesített ügyekben 1994. június 22-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-A-159. o. és II-511. o.] 71. pontját).

27 A jelen esetben a keresetlevél kétségkívül nagyon szűkszavú. Ugyanakkor megfelel a fentiekben említett minimumkövetelményeknek. Mint ugyanis az ellenkérelemben

foglalt, az ügy érdemére vonatkozó érvelésből lényegében kiderül, a keresetlevél lehetővé tette a Bizottság számára a tényleges védekezést. Lehetővé teszi a közösségi bíróság számára is a felülvizsgálati jogkörének gyakorlását.

28 Következésképpen a Bizottság által emelt elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

Az ügy érdeméről

29 A felperes két jogalapra hivatkozik, amelyeket egyrészt az EK 87. cikk és az EK 88. cikk, valamint a 659/1999 rendelet 7. cikke (5) bekezdésének megsértésére, másrészt pedig a 794/2004 rendelet 9. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapít.

Az EK 87. cikk és az EK 88. cikk, valamint a 659/1999 rendelet 7. cikke (5) bekezdésének megsértésére alapított első jogalapról

– A felek érvei

30 A felperes azt állítja, hogy az EK 87. cikk és az EK 88. cikk, valamint a 659/1999 rendelet 7. cikke csak két esetben engedi meg olyan határozat elfogadását, amely valamely tagállam által nyújtott támogatást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánít: egyrészt akkor, ha a támogatást a tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozását követően nyújtották, másrészt pedig akkor, ha a támogatást az Európai Unióhoz történő csatlakozás előtt nyújtották, viszont az a csatlakozás időpontja után is alkalmazandó.

31 Mivel a Lengyel Köztársaság 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, továbbá az 1997 és 2002 között a HCz részére nyújtandó támogatásról szóló határozatot a Lengyel Köztársaság csatlakozása után nem alkalmazták, a felperes szerint a Bizottság nem volt jogosult vizsgálni, hogy a vitatott támogatás a közös piaccal összeegyeztethető volt-e, vagy sem, következésképpen pedig nem volt jogosult határozni a támogatás HCz részére történő odaítélése és az annak tényleges visszatérítése közötti időszakra vonatkozó kamat számítása tárgyában. A Bizottság a kamatok visszatérítésének kötelezettségét kizárólag 2004. május 2-tól (a Csatlakozási Szerződés hatálybalépését követő naptól) a tényleges kifizetésig írhatta volna elő.

32 A Lengyel Köztársaság által az 1997-től 2002-ig terjedő időszakban nyújtott támogatás nem érinthette a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel olyan állam piacára vonatkozott, amely a vitatott támogatás odaítélésének időpontjában nem volt az Európai Unió tagja. Ezenkívül a felperes szerint a HCz nem szerepel a 8. Jegyzőkönyv 1. mellékletében, vagyis e jegyzőkönyv rendelkezéseinek nagy része nem vonatkozik rá. Végül a 8. Jegyzőkönyv a Bizottság által végzett ellenőrzést nem terjesztette ki a Lengyel Köztársaság csatlakozását megelőző évekre.

33 A Bizottság elöljáróban hangsúlyozza, hogy nem látja az összefüggést a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdése és a fenti kifogások között. Ezenkívül elutasítja a felperes érveit.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

34 Elöljáróban tisztázni kell az első jogalap és a felperes által előterjesztett kereseti kérelmek – amelyek csak a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdésére vonatkoznak – között fennálló összefüggést.

35 Egyrészt ugyanis a felperes azt állítja, hogy az EK 87. cikkben és az EK 88. cikkben említett feltételek nem teljesülnek, mivel a tényállás keletkezésének időpontjában a Lengyel Köztársaság még nem volt az Európai Unió tagja, a 8. Jegyzőkönyv pedig nem volt alkalmazható. A felperes tehát lényegében az állami támogatásokra vonatkozó közösségi jogi szabályok *ratione temporis* és *ratione personae* alkalmazhatóságát vitatja.

36 Másrészt a vitatott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét a Határozat 3. cikkének 1. bekezdése állapítja meg, miközben a felperes által megtámadott egyetlen rendelkezés, vagyis a Határozat 3. cikkének 2. bekezdése csak a kamatok számítására vonatkozik.

37 Ezért az Elsőfokú Bíróság a tárgyaláson felhívta a felperest, hogy pontosítsa a keresetét. A felperes e felhívásra adott válaszként lényegében előadta, hogy az első jogalapja valóban a Határozat teljes egészében történő megsemmisítésére irányult. A felperes vezetősége azonban „politikai okokból" úgy döntött, hogy azt kéri, hogy ha e jogalap megalapozottnak bizonyul, a Határozat megsemmisítése csak a kamatokkal kapcsolatos rendelkezésekre, vagyis a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdésére korlátozódjék.

38 Következésképpen az első jogalapot úgy kell érteni, hogy az kizárólag azon kamatok megsemmisítésére irányul, amelyek a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőző időszak vonatkozásában esedékesek.

39 Az állami támogatásokra vonatkozó közösségi jogi szabályok *ratione temporis* alkalmazhatóságával kapcsolatban nem vitatott a felek között, hogy az EK 87. cikk és az EK 88. cikk nem vonatkozik a csatlakozás előtt nyújtott azon támogatásokra, amelyeket nem alkalmaznak a csatlakozás után.

40 Ebben a helyzetben a Bizottság a 8. Jegyzőkönyv mint *lex specialis* rendelkezéseire hivatkozik a hatáskörének alátámasztása érdekében. Ezért meg kell vizsgálni, hogy a 8. Jegyzőkönyv rendelkezései feljogosították-e a Bizottságot arra, hogy az állami támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzési jogkörét kiterjessze a vitatott támogatásra, valamint hogy e rendelkezések megfelelő jogi alapot képeztek-e ezen támogatás megtiltására.

41 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a 8. Jegyzőkönyv hivatkozik az 1997-től 2003-ig terjedő időszakban nyújtott támogatásokra. A jegyzőkönyv korlátozott összegben engedélyezi az ezen időszak vonatkozásában (vagyis a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozása előtt) a jegyzőkönyv 1. mellékletében felsorolt vállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatásokat, ezzel szemben pedig megtilt minden további, az acélipar szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatást.

42 A 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának első albekezdése különösen akként rendelkezik, hogy az 1997-től 2003-ig terjedő időszakban kifizetett támogatás teljes összege semmiképpen nem haladhatja meg a 3 387 070 000 PLN-t. A 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának harmadik albekezdése szerint a Lengyel Köztársaság a lengyel acélipar szerkezetátalakítására nem nyújthat további állami támogatást. Következésképpen a felperes állításaival ellentétben a 8. Jegyzőkönyv visszaható hatályú alkalmazását lehetővé teszi annak (6) pontja, amely az 1997-től 2003-ig terjedő időszakra vonatkozik.

43 Következésképpen a 8. Jegyzőkönyvnek magából a szövegéből következik, hogy e jegyzőkönyv alkalmazandó a csatlakozás előtt nyújtott támogatásokra. A 8. Jegyzőkönyv célja ugyanis az volt, hogy a lengyel acélipar szerkezetátalakítására irányuló támogatások engedélyezése vonatkozásában átfogó rendszert alakítson ki, és nem csupán az, hogy elkerülje a kedvezményezett vállalkozásoknak nyújtott támogatások halmozódását.

44 Ebből következik, hogy a 8. Jegyzőkönyv a csatlakozási okmány IV. mellékletéhez, valamint az EK 87. és az EK 88. cikkhez képest olyan *lex specialist* képez, amely a Bizottság által az EK-Szerződés alapján az állami támogatások tárgyában végzett ellenőrzést kiterjeszti a lengyel acélipar újjászervezése érdekében az 1997-től 2003-ig terjedő időszakban nyújtott támogatásokra.

45 Másodszor, a 8. Jegyzőkönyv *ratione personae* alkalmazhatóságára vonatkozó érvvel kapcsolatban – mely szerint a 8. Jegyzőkönyv nem alkalmazható az 1. mellékletében fel nem sorolt vállalkozásokra – meg kell állapítani, hogy e jegyzőkönyv a lengyel acélipart a maga egészében érinti, amely külön említés nélkül is magában foglalja a felperest. Ugyanis nem csak hogy a 8. Jegyzőkönyv (6) pontjának harmadik albekezdése meghatározza a támogatás teljes összegét, és kizár a jegyzőkönyvben nem említett minden további támogatást, de a (3) pontja kifejezetten akként rendelkezik, hogy csak az 1. mellékletben felsorolt vállalkozások (a kedvezményezett vállalkozások) jogosultak állami támogatásra a lengyel acélipar szerkezetátalakítási programja keretében. Ha elfogadnánk, hogy az 1. mellékletben nem szereplő valamely vállalkozás anélkül megtarthatja a csatlakozás előtt kapott szerkezetátalakítási támogatás korlátlan összegeit, hogy ennek ellentételezéseként csökkentenie kellene a gyártási kapacitását, a 8. Jegyzőkönyv teljes egészében értelmét vesztené.

46 Végül a kereset elfogadhatatlan annyiban, amennyiben a felperes a 8. Jegyzőkönyvben foglalt rendelkezéseket támadja, mivel a 8. Jegyzőkönyv rendelkezései az elsődleges jog részét képezik.

47 Következésképpen az első jogalapot el kell utasítani.

A 794/2004 rendelet 9. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapított második jogalapról

– A felek érvei

48 A felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság a Határozatban nem határozta meg a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatot. Mivel Lengyelországban nem létezett ötéves bankközi swap-kamatláb azt megelőzően, hogy Lengyelország az Európai Unióhoz csatlakozott volna, a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottságnak és a Lengyel Köztársaságnak megállapodást kellett volna kötnie a kamat kérdésében. Az ilyen megállapodásnak a Határozatból vagy a Bizottság valamely más

határozatából kellene következnie, mivel egyedül ez tenné lehetővé a támogatás visszatérítésére köteles vállalkozások számára, hogy a kamatot meghatározó szervekkel szemben az ügy érdemére vonatkozóan pert indítsanak.

49 A Bizottság vitatja ezeket az érveket.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

50 Amennyiben a felperes a kamatok számításának a Határozatban foglalt módszerét vitatja, hangsúlyozni kell, hogy a Határozat 3. cikke 2. bekezdésének második albekezdésében foglalt megállapítások csupán deklaratív jellegűek, mivel arra szorítkoznak, hogy a 794/2004 rendelet V. fejezetének releváns rendelkezéseire utaljanak. A kamatok számításának módszere ugyanis magából a 794/2004 rendeletből következik. Márpedig a felperes e rendelet vonatkozásában nem emelt jogellenességi kifogást.

51 A Bizottság és a Lengyel Köztársaság közötti megállapodás állítólagos szükségességével kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság a Határozat (147) preambulumbekezdésében kifejezetten megállapította, hogy mivel a vitatott támogatás odaítélésével érintett időszak vonatkozásában Lengyelország esetében nem létezett az ötéves bankközi swap-ügyletek rátája, a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatnak a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése értelmében azon a hozzáférhető kamatlábon kell alapulnia, amelyet az adott időszakra jellemzőnek kell tekinteni.

52 Márpedig a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése csak azt tartalmazza, hogy a visszatéríttetés során irányadó kamat meghatározásának az érintett tagállammal „szoros együttműködésben” kell történnie, viszont nem ír elő „megállapodást”.

53 Ezzel kapcsolatban a Bizottság és a lengyel hatóságok közötti levélváltásból – amelyet a Bizottság az Elsőfokú Bíróság kérdése alapján csatolt – kiderül, hogy a vitatott támogatás visszatérítettése során irányadó kamatláb meghatározása valóban a Lengyel Köztársasággal „szoros együttműködésben" történt. A lengyel hatóságok ugyanis a 2006. március 13-i levelükben a visszatérítettés során irányadó kamatlábként az Államkincstár kötvényeinek öt, illetve tíz évre szóló kamatait javasolták. Ezenkívül a lengyel tőkepiac ebben az időszakban fennálló helyzetére tekintettel – amelyet igen magas, de gyorsan csökkenő kamatok jellemeztek – azt kérték, hogy e kamatlábakat évente vizsgálják felül, valamint ne számítsanak fel kamatos kamatot.

54 A Bizottság e javaslatok leglényegesebb elemeit elfogadta. Kétségkívül úgy ítélte meg, hogy a következetesség érdekében két eltérő kamatláb helyett a kötvények esetében öt évre rögzített kamatot kell alkalmazni az 1997-től 2004-ig terjedő teljes időszak vonatkozásában. Mindazonáltal a Bizottságot megillette bizonyos mértékű mérlegelési jog, amikor a 794/2004 rendelet 9. cikkének (4) bekezdése alapján meghatározta az irányadó kamatot. Az egységes kamatláb választását egyébként még csak nem is vitatta a felperes.

55 A kamat felszámításának módszerét, különösen pedig a konszolidált alapon történő kamatszámítást illetően igaz, hogy a Bizottság elutasította a Lengyel Köztársaság kamatos kamatra vonatkozó érveit. Márpedig a 794/2004 rendelet 11. cikkének (2) bekezdése kifejezetten akként rendelkezik, hogy a kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszatérítésének időpontjáig kell alkalmazni, az előző évben felhalmozott kamat pedig a következő években tovább kamatozik. Ezenkívül a 794/2004 rendelet 13. cikke szerint a 9. és 11. cikk minden olyan visszatérítési határozatra vonatkozik, amelyet e rendelet hatálybalépése után közöltek. Mivel a 794/2004 rendelet 2004 májusában lépett hatályba, a Határozat meghozatala során alkalmazandó volt, vagyis a Bizottság köteles volt azt kérni, hogy a kamat számítása kamatos kamatként történjék.

56 E feltételek mellett, valamint figyelembe véve, hogy a vitatott kamatlábakat a lengyel hatóságok javasolták, nem lehet megállapítani, hogy a Bizottság megsértette volna azon

kötelezettségét, hogy a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatlábat a Lengyel Köztársasággal szoros együttműködésben kell meghatároznia, vagy nyilvánvaló mérlegelési hibát követett volna el.

57 Végül a Bizottság nem volt köteles a vitatott támogatás visszatéríttetése során irányadó kamatot a Határozatban megjelölni, mivel még a visszatérítendő támogatás tőkeösszegét sem volt köteles pontosan meghatározni, és arra szorítkozhatott, hogy azokat a módszereket jelöli meg, amelyek lehetővé teszik a tagállam számára a támogatás kiszámítását (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-354/99. sz., Kuwait Petroleum (Nederland) kontra Bizottság ügyben 2006. május 31-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-1475. o.] 67. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

58 Ebből következik, hogy a 794/2004 rendelet 9. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapított jogalapot el kell utasítani.

59 Miután a felperes valamennyi jogalapja elutasításra került, a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

60 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felpereseket, mivel pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a keresetet elutasítja.

2) Az Elsőfokú Bíróság a Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A.-t kötelezi a költségek viselésére.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. július 1-jei nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

Jogi háttér . . . . . II - 2251

A jogvita alapját képező tényállás . . . . . II - 2258

Az eljárás és a felek kérelmei . . . . . II - 2262

A jogkérdésről . . . . . II - 2263

Az elfogadhatóságról . . . . . II - 2263

– A felek érvei . . . . . II - 2263

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2264

Az ügy érdeméről . . . . . II - 2265

Az EK 87. cikk és az EK 88. cikk, valamint a 659/1999 rendelet 7. cikke (5) bekezdésének megsértésére alapított első jogalapról . . . . . II - 2265

– A felek érvei . . . . . II - 2265

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2266

A 794/2004 rendelet 9. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapított második jogalapról . . . . . II - 2269

– A felek érvei . . . . . II - 2269

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 2270

A költségekről . . . . . II - 2272